

Representantforslag nr. 96

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Gunnar Gundersen og Bent Høie.

Dokument nr. 8:96 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Gunnar Gundersen og Bent Høie om å fjerne markedsreguleringen på svin

Til Stortinget

BAKGRUNN

Det er bred enighet om at Norge trenger et landbruk som kan bidra til å sikre en betydelig norsk matvareproduksjon, en tilfredsstillende matvaresikkerhet, en differensiert bosetting og et bærekraftig kulturlandskap. Samtidig er norsk landbruk i sterk endring, og det er nødvendig at den sentrale forvaltningen av landbruket er fleksibel og åpen for å endre seg i takt med forholdene i landbruket og samfunnet for øvrig. En modernisering der det legges til rette for bønder som ønsker å satse, på gründere og fremtidsrettet produksjon er viktig for å sørge for at ressursgrunnlaget på bygdene utnyttes på best mulig måte.

Markedsreguleringssystemene har lenge vært et sentralt virkemiddel i den norske landbrukspolitikken, og vil fortsette å være det i overskuelig fremtid. Slike reguleringer bryter imidlertid med viktige markedsprinsipper om fri tilpasning av produksjon basert på pris og etterspørsel. Markedsordningene må derfor vurderes og moderniseres kontinuerlig i tråd med samfunnsutviklingen. Ved siden av markedsreguleringene mottar norske bønder direkte produksjonstilskudd, nyter godt av skjermingsstøtte og er underlagt produksjonsregulering gjennom konsesjonsgrenser.

Avtalepartene i jordbruksoppgjøret understreket i protokoll av 13. mai 2005 at markedsreguleringssystemene er en grunnleggende del av virkemidlene i landbrukspolitikken, samtidig som partene ble enige om at fjørfekjøtt tas ut av reguleringssystemet når det

gjelder avsetningstiltak. Det er paralleller mellom fjørfeproduksjon og svinproduksjon ved at det er forholdsvis enkelt å regulere produksjonen innenfor begrensede tidsperioder. Erfaringen med å fjerne markedsreguleringen av fjørfeproduksjonen må sies å være meget gode. Produksjonen av kylling har økt kraftig, og etterspørselen har vært høy.

Tiden det tar å endre produksjonen av svin er imidlertid lenger enn for fjørfe, og deregulering vil skape et potensial for større prisvariasjoner på svinekjøtt enn det er med dagens målprissystem. Grisen har mindre betydning enn ku og sau når det gjelder distriktpolitiske forhold, og lever i likhet med kyllingen stort sett av kraftfôr.

Erfaringene med deregulering innenfor fjørfe tilsier at dette er et bra virkemiddel for å modernisere norsk jordbruk og bør vurderes også på andre måter. Utviklingen tilsier at en slik deregulering kan gjennomføres også for svin. En mer markedsbasert landbrukspolitik vil være positivt for bønder som vil satse på fremtidsjordbruket og for norske forbrukere. Begrunnelsen for å fjerne markedsordningen for svin må imidlertid ikke være et behov for å subsidiere norsk landbruk mer.

Markedsordningen er også innrettet med tanke på å overholde WTO-avtalen. WTO-avtalen er under reforhandling, og det er grunn til å tro at det vil komme endringer som betyr at den norske landbrukspolitikken må omlegges ytterligere. I et slikt perspektiv vil det være fremtidsrettet å ta grep nå, og spesielt for produksjon av svin, som er en produksjon der det ligger godt til rette for deregulering.

Med utgangspunkt i det som er nevnt foran, er det gode grunner for å oppheve markedsordningen for svin. Samtidig vil det være nødvendig å sørge for overgangsordninger. Bakgrunnen for dette er at Nortura slakter 75 pst. av alle dyr i Norge, og 2 av 5 dyr som Nortura slakter, selges til private bedrifter før de

når forbrukeren. Det har vært en uttalt politikk at for at Nortura skal fylle rollen som markedsregulator, må de stå for en stor andel av slaktingen. Samtidig har Nortura hatt leveringsplikt, samt fordelingsplikt ved underskudd av kjøtt i markedet. For å få en overgang som ikke setter konkurransen i fare, er overgangsordninger nødvendig.

FORSLAG

Forslagsstillerne vil på denne bakgrunn fremme følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fjerne markedsordningen på svin.

8. april 2008